

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra občanské výchovy a filosofie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Josef Masopust
Josef Masopust
Petr Gyárfás

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: Tělesná výchova a sport se zaměřením na vzdělávání –
Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Josef Masopust potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 8. července 2021

.....

Petr Gyárfás

Tímto bych rád poděkoval prof. PhDr. Janu Županičovi, Ph.D. za poskytnutí cenných rad a připomínek při vypracování této bakalářské práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce pojednává o životě fotbalisty Josefa Masopusta. Práce se věnuje jak popisu jednotlivých životních etap, tak úspěšné kariéře nejen v českém fotbalovém prostředí. Cílem bakalářské práce je přinést čtenáři kompletní životopis Josefa Masopusta.

KLÍČOVÁ SLOVA

Josef Masopust, biografie, fotbal, Československo, dějiny

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the life of a football player Josef Masopust. This work is devoted as to the description of individual life stage, such a successful career not only in the czech football environment. The aim of this bachelor thesis is to bring the readers with the complete biography of Josef Masopust.

KEY WORDS

Josef Masopust, biography, football, Czechoslovakia, history

Obsah

1	Úvod	8
2	Dějiny sportu po roce 1948	10
2.1	Dějiny sportu v období socialismu.....	10
2.2	Shrnutí	11
2.3	Vývoj sportu v kapitalistických zemích do roku 1989.....	12
3	Dětství.....	14
3.1	Střimice.....	14
3.2	V protektorátu za války	16
3.3	Otec prvním trenérem.....	16
3.4	Sourozenci	18
3.5	Mostecká škola	18
4	Klubová a reprezentační fotbalová kariéra	19
4.1	SK Most.....	19
4.2	Z nemocnice do Teplic.....	20
4.2.1	Podnájem v Teplicích.....	21
4.2.2	Povolání	22
4.2.3	Věra	22
4.3	Před válkou	23
4.4	Armádní tělovýchovný klub.....	25
4.4.1	Svatba	27
4.5	V reprezentačním mužstvu.....	28
4.6	Závěr hráčské kariéry v zahraničí	30
5	Zlatý míč	32
6	Kariéra trenéra	35
7	Na sklonku života.....	37
8	Závěr	39
9	Prameny a literatura.....	41
10	Seznam příloh.....	44

Řekli o Josefu Masopustovi:

Neměl výskok, neměl sprint, neměl rozštěp. Ale představoval to, co znamená stožár pro plachetnici. Spjoval trup s plachtami, a přestože nebyl na běžecké dráze nejrychlejší, dostával vysokou užitkovou rychlost, jakmile měl míč na kopačkách. Hnal se od kýlu, kde to někdy vrzalo, až k plachtám, kterým dodával vítr.

Ota Pavel

Velký Masopust je generálem fotbalových hřišť...

The Times

Masopust svým výkonem předčil všechny ostatní hráče. Spjoval v sobě více fotbalových prvků než všechny naše dřívější hvězdy. Měl obranné i útočné schopnosti, dovedl tvořit hru, stmelit mužstvo i rozhodovat utkání.

Rudolf Vytlačil

Cítím, že kdyby nebyla dosud kopaná na světě, Masopust by si ji vytvořil – pro radost z pohybu.

Jan Polešovský

Josef Masopust? Velký fotbalista. Skvělý člověk. Dobrý přítel!

Eusébio

Masopust hrál jako Brazilec. Vypadal, choval se a hrál, jako by se narodil u nás. Technickými schopnostmi vůbec nepřipomínal Evropana. S míčem byl opravdu skvělý.

Pelé

Josef Masopust je Pelé českého fotbalu. Uměl hrát výborně, střílel i góly, byl exklusivní. Věděl přesně, co má s míčem udělat, a hlavně to udělal správně. Výtečný fotbalista světového formátu, kterého si nesmírně vážím. A velký kamarád!

Uwe Seeler

Narodil jsem se v době, kdy už byl pan Masopust vynikající fotbalista. Obdivovali ho moji rodiče, tvořil dějiny, byl můj vzor.

Michel Platini

Díky myšlení byl geniálním fotbalistou na úrovni Pelého či Cruyffa. Vymyslel něco mimořádného, co lidi nečekali. A hlediště udělalo jen huuuuú.

Ivo Viktor

1 Úvod

Cílem této bakalářské práce je nahlédnout do života významného československého fotbalisty a trenéra Josefa Masopusta,¹ který díky svým nezapomenutelným výkonům v roce 1962 obdržel cenu Zlatý míč pro nejlepšího evropského fotbalistu a stal se tak fotbalovou legendou. Tuto práci jsem se rozhodl psát na základě zájmu dozvědět se o životě této fotbalové legendy co nejvíce informací. Dalším důvodem bylo právě to, že fotbalem žiji v podstatě už od raného dětství, kdy v mém životě nechyběly jak pravidelné fotbalové tréninky a zápasy, tak i sledování oblíbeného fotbalového týmu v televizi. To byla moje hlavní motivace, proč jsem se rozhodl ponořit se do jeho životopisu. V této práci bych se rád věnoval bližšímu zkoumání toho, jak Josef Masopust žil jako vrcholový sportovec, ale i jako člověk v osobním životě.

Většinu fotbalové kariéry hráče odehrál za mužstvo Dukly, ve které strávil 16 let. Tomuto klubu mnozí dříve říkali režimní. Ačkoliv odehrál svá nejlepší léta za tento klub, srdcem byl původně slávista. Na fotbalovém hřišti byl Josef vždy sám sebou, protože tehdy pro něj fotbal byl nejdůležitější. Z tribun byly slyšet ohlasy radosti a spokojených fanoušků, když sledovali držitele Zlatého míče na hřišti, který sice byl oproti ostatním fotbalistům nevysoké postavy, ale zato měl spoustu skvělých schopností, které mu to vynahrazovaly. Vrcholu své fotbalové kariéry dosáhl ve třiceti letech, kdy se stal takovou hvězdou, kterou fotbalový svět vidí jen jednou za čas a byl za to také dobře odměněn.

Práce je rozdělena do několika kapitol, které obsahují jak část z osobního, tak i fotbalového prostředí. Nechybí zde ani životní příběhy jeho rodiny a příbuzných, aby ale čtenáře uvedla do kontextu, musíme se vrátit tam, kde to všechno začalo. Nejprve se tedy podíváme do doby po roce 1948, po které bude následovat kapitola věnovaná dětství.

Klíčovým zdrojem informací, pro tuto práci pro mě byla kniha *Fotbal jménem Masopust*, kterou napsal Petr Feldstein. Popisuje životní příběh českého fotbalisty od počátku jeho kariéry až po její vrchol. Obsah této práce jsem se rozhodl vytvořit dle svého uvážení s výjimkou několika shodných podkapitol z této knihy, jako např: Střimice, Sourozenci, Věra, Svátba a Zlatý míč. Další kniha, ze které jsem vycházel se jmenuje *Josef Masopust – Legenda žije* od autora Pavla Procházky. Publikace přináší, jako již předchozí zmíněná kniha, pohled na život Josefa Masopusta a jeho fotbalovou kariéru. Také jsou zde zmíněny podrobné statistiky zachycující jeho fotbalovou kariéru, obrázkový dokument, který je založen na dobových

¹ Viz příloha 1 – fotografie Josefa Masopusta.

fotografiích a několik dalších zdrojů z veřejně dostupných archivů, ze kterých autor čerpal (ČTK, FK Dukla Praha, FK Teplice, FC Zbrojovka Brno), ale také z archivu Klubu přátel Josefa Masopusta.

K dalším zdrojům informací patří i dokumentární filmy a rozhovory, které byly vysílány Českou televizí. Patří k nim i další dostupné knižní zdroje, včetně materiálů, které jsem získal z Archivu bezpečnostních složek.

V této práci se pokusím odpovědět na otázky:

1. Jaké bylo dětství Josefa Masopusta?
2. V jakém fotbalovém klubu začal svou hráčskou a trenérskou kariéru?

Dále bych chtěl také zmínit, že jsem se během psaní této práce sešel se správcem Dukly, s panem Miloslavem Jíchou, který znal Josefa Masopusta osobně. Pan Jícha je dlouholetým funkcionářem pražské Dukly a zažil i nejlepší léta Masopustovi fotbalové kariéry. Rozhovor s panem Jíchou probíhal především formou monologu. Povídal v něm o své minulosti a také o fotbalistech světových parametrů, kteří v mužstvu Dukly působili včetně Josefa Masopusta. Podobný rozhovor zveřejnila na své doméně i česká televize.²

Ze setkání jsem si odnesl hned několik zajímavých informací o Masopustovi a také poskytnuté materiály a odkaz na webovou stránku Dukly Praha, ze které jsem se rozhodl čerpat.

² Rozhovor se správcem Dukly s Miloslavem Jíchou [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/videoarchiv/sf-extra-srdce-prazske-dukly-miroslav-jicha/5bdb32420d663b6fe89ae721>

2 Dějiny sportu po roce 1948

V této úvodní kapitole jsem se rozhodl zmínit několik informací o tom, jak to v Československu a ve světě vypadalo po roce 1948 s dějinami sportu. Což úzce souvisí s obdobím, ve kterém Josef Masopust žil.

2.1 Dějiny sportu v období socialismu

Období 2. poloviny 20. století bylo poznamenáno na jedné straně obrovským nárůstem rozvoje a významu sportu ve světě i v Československu, ale i zcela novým politicko-ekonomickým systémem – socialistickým.³ Socialistické státy v čele se SSSR podporovaly rozvoj sportu, především vrcholového, protože v něm viděly jednu z mála možností, jak se vyrovnat nejvyspělejší zemím světa. Socialistický nedemokratický režim však poznamenal československé sportovní hnutí negativity, ke kterým patřilo:

- zpolitizování sportu;
- mechanické kopírování sovětského vzoru;
- v zájmu demonstrace se ve sportu udržoval tak zvaný státní amatérismus včetně utajované distribuce zakázaných látek.

K pozitivům socialistické tělovýchovy a sportu patřilo:

- výrazná státní podpora sportu, plánovitý rozvoj hnutí, zavedení celoročních soutěží a tréninkových systémů;
- v zájmu rozvoje hnutí byly přijaty zákony o organizaci a řízení tělesné výchovy a sportu;
- došlo ke zkvalitnění přípravy tělovýchovných pedagogů, trenérů, cvičitelů, k budování vědecké základny tělovýchovy a sportu;
- začala systematická práce s talenty a podpora vrcholového sportu.

Z hlediska tělovýchovné a sportovní činnosti nastala složitá situace v oblasti mezinárodních sportovních styků po převratu v Československu v únoru roku 1948, kdy projevil komunistický

³ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 181.

režim zájem o sportovní úspěchy na mezinárodním poli. Rozvoj styků ale brzdila obava z politické emigrace sportovců. Proto se prováděly výběry reprezentantů, kteří museli absolvovat politické školení. Sportovci, kteří emigrovali byli považováni za zrádce národa.⁴

2.2 Shrnutí:

- nastolení socialismu vedlo k zavedení sjednocené tělovýchovy, jedinou organizací se tak stal Sokol;
- ústavy pro vzdělávání učitelů tělesné výchovy byly začleněny do pedagogických fakult, které se transformovaly na vysoké školy pedagogické a byly tak zřízeny ústavy pro tělesné výchovy, které byly později nahrazeny katedrami tělesné výchovy (KTV), které existují do dnes;
- počátkem roku 1948 se pořádaly závody branné zdatnosti a později od roku 1950 se začaly konat i sportovní hry mládeže;
- rozvoj mezinárodních sportovních styků brzdily obavy z emigrace sportovců;
- největších mezinárodních úspěchů v tomto období dosáhli hokejisté, lukostřelci a také Emil Zátopek,⁵ což byl trojnásobný olympijský vítěz ve vytrvalostním běhu;⁶
- z hlediska tělovýchovné a sportovní činnosti se v oblasti sportu v lednu 1953 utvořily ústřední sportovní sekce jako odborné orgány a krajské sekce. Rozvoji sportů prospělo zavedení dlouhodobých soutěží i nárůst trenérů, zvýšená pozornost při budování materiálních zázemí a podpora vrcholového sportu, kterého byl součástí armádní sport⁷ (ATK – Armádní tělovýchovný klub, který se později přejmenoval na ÚDA – Ústřední dům armády), ve kterém působil i Josef Masopust.

⁴ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 185.

⁵ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 188.

⁶ Emil Zátopek [online]. [cit. 2021-7-2]. Citováno z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Emil_Z%C3%A1topek

⁷ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 191.

2.3 Vývoj sportu v kapitalistických zemích do roku 1989

Vývoj byl chápán jako projev individuálních schopností, jako prostředek zdravotní prevence, výchovy, pracovní výkonnosti a kompenzace jednostranného způsobu života. Děлил se na sport amatérský a profesionální. Sportovní hnutí v této době zůstávalo převážně záležitostí spolků jako občanských sdružení, založených na principu dobrovolného členství.

Sport zůstával stále soukromou iniciativou jednotlivců a zdůrazňoval se jeho nezájem o politiku, která se však v nových podmínkách ukázala být stále více matoucí. Pro ilustraci uvádím alespoň základní vývoj v nejnávštějnějších kapitalistických státech. Velkou část amatérského sportu pokryla Atletická amatérská unie (AAU), založená r. 1888, která v 60. letech koncem 19. století sdružovala asi 3000 klubů s více než 8 mil. členy.⁸

V této době bylo posláním sportu v první řadě příprava k práci a obraně vlasti před sovětským imperialismem. Až v druhé řadě, která nebyla tolik podstatná, byla sportovní činnost chápána jako prostředek seberealizace jednotlivce. Vrcholový sport v Sovětském svazu těžil převážně z masové základny a také z toho, že mládeži poskytoval možnost seberealizace a také možnost cestovat za hranice.⁹

V ostatních státech, především v Národní demokratické republice (NDR), vrcholový sport těžil především z výběru talentů a jejich vedení, ale také z využívání vědy a techniky. Díky sportovním úspěchům dokázala NDR prolomit mezinárodní bojkot na politické scéně.

Socialistické státy profesionalismus odsuzovaly, přitom ale SSSR odměňoval úspěšné sportovce velkými peněžními odměnami už od roku 1946. Socialistické státy své vrcholové sportovce vydávaly za amatéry a formálně je zaměstnávaly v armádě, podnikové sféře, nebo je vydávaly za vysokoškolské studenty. Sportovci dostávali plnou náhradu mzdy za pracovní volno pro trénink a vybraní reprezentanti dostávali i příplatky na výživu a vyznamenání za vynikající výsledky. Tato praxe se nazývala „státní amatérismus“, která byla mimochodem v rozporu s olympijským pojetím amatérismu.

⁸ Český atletický svaz [online]. [cit. 2021-7-2]. Citováno z: <https://www.atletika.cz/o-nas/historie/vznik-narodniho-svazu/>

⁹ GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 116.

Rozvoj sportu byl garantován zvláštními zákony o státní péči, k rozvoji se pravidelně vydávala usnesení na sjezdech a konferencích vládnoucí strany. Stát podporoval dokonce i rozvoj středních a vysokých škol se sportovním zaměřením, vědeckých institucí apod.

V čele sportovních hnutí stál buď státní orgán, nebo dobrovolná organizace. Co se týče dopingu, ten se dříve používal ke zvyšování výkonu, nebo k obživě.

3 Dětství

Josef Masopust se narodil 9. února¹⁰ 1931 ve Střimicích u Mostu, jako nejstarší ze šesti dětí v rodině horníka, ve velmi skromných poměrech.¹¹ Střimice byla vesnička,¹² jejíž domky vedly do mírného kopce po obou stranách prašné silnice nad zakouřeným Mostem. Dnes už tato vesnice neexistuje, protože se tam otevřely povrchové doly.

Masopust pocházel z velké rodiny, jelikož měl tři bratry a dvě sestry. Dětství prožil v tehdejších Sudetech, které byly okupovány ještě před válkou Němci. Fotbalem žil Josef od malička, byla to jeho jediná radost. Zcela nepochybně v tomto ohledu zdědil geny po svém otci, který živil svou postupně se rozrůstající rodinu tvrdou prací v hlubinných i povrchových dolech.

Malý Josef byl trochu jiný než jeho sourozenci, kteří se narodili později.¹³ Začalo to, když tehdy začal chodit do školy. Zdálo se, že pochází z úplně jiné, jakési exotické, země. Ve vsi mu říkali Habešan, zřejmě proto, že Habeše byly tenkrát, na počátku druhé poloviny třicátých let, plné noviny. Byl snědý, vlasy měl husté a rostly mu snad už od poloviny čela, pod kterými měl zvláštní, úzké, i trochu šikmé oči. Roku 1938, po podepsání Mnichovské dohody byli nuceni žáci včetně Josefa v době, kdy mu bylo teprve sedm let, absolvovat školní docházku jako občané „Třetí říše“, protože všechny vesnice v okolí včetně Střimic i Mostecka byly na několik let až do konce druhé světové války zabrány nacisty.¹⁴

3.1 Střimice

Malý Josef začínal zkoušet kopat do míče již v období válek, kdy jeho dětství v těchto letech bylo sice chudé, ale nezapomenutelné. Hrál se na střimickém plácku tak, že se vždy sešlo několik chlapců na zápas, a protože neměli k dispozici fotbalovou branku, nahrazovali si ji školními brašnami, čepicemi, ale i jinými částmi oblečení.

¹⁰ Ve skutečnosti se narodil už 8. února 1931 těsně před půlnocí, ale v rodném listě má uvedeno datum 9. února 1931 ve vesničce zvané Střimice.

¹¹ Josef Masopust (1931-2015) – Dětství, [cit. 2021-7-1]. [online]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=300000&lang=cz>

¹² PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015*, s. 19

¹³ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 10.

¹⁴ Josef Masopust (1931-2015) – Dětství, [cit. 2021-7-1]. [online]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=300000&lang=cz>

Mimo fotbalu hráli samozřejmě i jiné hry, jako na příklad na četníky a na zloděje a v zimě, když zamrzly rybníky, zkoušeli hrát hokej. Brusle měli na klíčku a Josef si je přidělával na gumové holínky, které se takto snažil co nejvíce vytužit, aby mu brusle na nohách držely.

Jako kluk z vesnice měl jeden sen. Masopust byl vždy slávista a měl dvě lásky – fotbal a cestopisné knihy. Poslouchal v rádiu Lauferovy reportáže ze zápasů Středoevropského poháru a usínal s myšlenkou alespoň jednou hrát za národní mužstvo¹⁵.

Otec ho tenkrát zasvěcoval do hry¹⁶ zvané mariáš¹⁷ a ačkoliv mu nepřinesla tolik slávy jako fotbal, v jeho životě měla v určitých chvílích také svůj význam. Otec chodil hrát mariáš každou neděli dopoledne do hospody se svými sousedy a Josef ho odmalíčka rád doprovázel a pozoroval karbaníky v době, kdy hře ještě příliš nerozuměl. Líbilo se mu hned několik slov, která u stolu padli a souvisela s hrou. Brzy, když začal mariáš chápat, dovolil mu otec, aby mu Masopust dělal pokladníka. Tak si dokonale osvojil mariášnické počty. Brzy pochopil a sám si také ověřil, že kdo v mariáši neumí počítat, nemůže jej ani pořádně hrát.

Když potom hrál fotbal a jezdil s ním po světě, moc se mu tato zkušenost hodila. Karty byly totiž pro fotbalisty v jeho generaci, ale jistě i v jiných, ve volných chvílích hlavním společníkem. Například na soustředěních si dlouhé večery bez karet téměř nebylo možné představit.

Matka byla typická vesnická žena, která dlouhou dobu neměla Josefův fotbal ráda.¹⁸ Jeden z důvodů, proč k fotbalu měla odpor, byl ten, že se o svého nejstaršího syna bála, aby si neudělal nějaký úraz a běhání za míčem považovala za nebezpečnou a také zbytečnou aktivitu, ze které jsou chlapci tak nadšení. A to se Josef něco nakopal při fotbale, trávil na hřišti spoustu času, a to mamince také nemohlo být jedno. Nebýt otce možná by tomuto mámině tlaku Josef ani neodolal. Protože měl doma, jako v každé správně fungující rodině, otec hlavní slovo, vymluvil jí to tak, že řekl: „Buď ráda, že je to baví, alespoň nedělají žádné lumpárny.“ Otec byl vždy spravedlivý, uvážlivý, a i když toho moc nenamluvil, když něco řekl, mělo to tu nejvyšší váhu a máma každé jeho slovo respektovala. Když došlo na hádky, bylo to pouze kvůli otcovu kouření, které bylo velmi časté.

¹⁵ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 18.*

¹⁶ FELDSTEIN, Petr. *Fotbal jménem Masopust*, Praha: Český klub, 2003, s. 13.

¹⁷ Jedná se o zdvihovou karetní hru.

¹⁸ FELDSTEIN, Petr. *Fotbal jménem Masopust*, s. 15.

Marie Masopustová byla také vzornou manželkou a svědomitou matkou, která se vždy snažila vybudovat všem takové zázemí, aby se měli co nejlépe to jen šlo a cítili se doma dobře, a hlavně se domů rádi vraceli. Pro svůj úděl měla tu správnou povahu a oddávala se úloze, kterou jí osud určil. Jen tak ji něco nevyvedlo z míry a snažila se brát život takový, jaký je. Pokud to jen šlo, snažila se trochu si život zjednodušit a nepřipouštěla si víc starostí, než kolik jich skutečně měla, aby byla schopna normálně fungovat. I přesto ji taková role v tak početné rodině stála spoustu sil.

3.2 V protektorátu za války

Dvakrát až třikrát do roka jezdil mladý Josef v době války s tátou vlakem do poslední stanice v Sudetech, kde vystoupili a šli pěšky do první vesnice v protektorátu¹⁹. Nepozorovaně proklouzli přes „čáru“. Za čas si už našli místo, které se otci zdálo bezpečné a poté spěchali do Dobroměřické hospody, kde na ně čekal strýc a teta, otcovi sourozenci.

V této době to byla jediná možnost, jak se vídat. Na dni a hodině srazu se vždy domlouvali v dopisech, prostřednictvím kterých si Josefovi rodiče s příbuznými pravidelně celou okupaci dopisovali. Otec s malým Josefem takto trávili čas s příbuznými alespoň na několik hodin, kde probírali rodinné záležitosti a řekli si, co všechno se od jejich posledního setkání událo.²⁰ Někdy, když to Němci povolili, mohli se za dohledu vojáků na volném prostranství setkat s příbuznými.

3.3 Otec prvním trenérem

V mládí hrál otec Josefa fotbal aktivně a velice dobře, ale ne na takové úrovni, na kterou se dostal jeho nejstarší syn. Ale byl to právě jeho otec, který měl podíl na tom dostat se na vrchol své fotbalové kariéry, to on byl jeho de facto prvním neoficiálním trenérem²¹ a viděl v něm nadání už v prvních letech synovy povinné školní docházky. Otec se vždy snažil podporovat fotbalový talent u jeho syna a vychovat poctivého člověka, který byl vždy tichý a nenápadný chlapec a za pomoci otcových rad a zkušeností vstřebával do sebe mimo jiné i základy fotbalové techniky, myšlení a strategie. A také vlastnosti, díky kterým se později

¹⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 11.

²⁰ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015*, s. 22.

²¹ Josef Masopust (1931-2015) – Dětství, [cit. 2021-7-1]. [online]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=300000&lang=cz>

proslavil. Také mu stále říkal, že se musí držet pevných zásad v duchu fair play,²² jak ve fotbale, tak i v civilním životě a že by měl s míčem odehrát bezpočet hodin a fotbal brát jako první a jedinou možnou zábavu, aby se s fotbalem někam dostal. Tvrdil, že tohle dnešním klukům chybí, a proto se velcí fotbalisté objevují spíš náhodou, nebo zázrakem.²³

Když mladý Josef začínal s fotbalem, bylo to někdy i cestou k jeho babičce do Kopist, kde jim dělal míč společníka²⁴. Vlastně to byl tenisák, se kterým si kopali cestou tam i zpátky.²⁵ Josefův otec vždy dbal na to, aby nepřihrával jen pravou nohou, ale i levou. A také jinými způsoby, vysvětloval mu, jak se kope nártem, placírkou²⁶ a „šajtlí.“²⁷ Také ho učil za pochodu zpracovávat míč, což mu sám názorně předváděl, aniž by tehdy tušil, jak to jeho nejstarší syn dokonale vnímá. Jako sotva desetiletý školák už Josef v té době promýšlel a podvědomě rozvíjel všelijaké nenápadné, ale účinné, fungující triky s míčem, kterými později překvapoval soupeře. Fotbalový míč byl pro něj tehdy vším. Uvědomoval si, že na hřišti, i když to byla jen střimická louka, byl nejšťastnější, a právě na něm byl sám sebou. Tehdy bylo pro Josefa největším svátkem to, když se podařilo dohodnout fotbalový zápas proti jiné vesnici.²⁸ Obvykle hrály Střimice proti Braňanům nebo proti Kopistům, aby hráči nemuseli cestovat a mohli tak na zápas dojít pěšky. Byly to obrovské prestižní bitvy, které probíhaly samozřejmě v duchu fair play. Zápas měly vždy slavnostní atmosféru, soupeři si nenadávali, zkrátka téměř jako by se hrálo mezinárodní utkání a Střimice skoro pokaždé zápas vyhráli, nejspíš proto, že měly v týmu hráče, který se stal za dvacet let nejlepším v celé Evropě. To bylo vůbec poprvé v životě, kdy měl na sobě Josef Masopust dres. Stačilo jen několik takových zápasů za rok a obvykle bylo tolik zážitků, že bylo až do dalšího utkání o čem mluvit a na co vzpomínat.

²² MASOPUST, Josef. *Fotbalový slabikář*. Rožnov pod Radhoštěm: FB trade, [asi 1994]. ISBN 80-900031-4-1, s. 10-11.

²³ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 30.*

²⁴ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 13.

²⁵ Český rozhlas Dvojka: Josef Masopust. Nejlepší český fotbalista minulého století [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/josef-masopust-nejlepsi-cesky-fotbalista-minuleho-stoleti-8522441>

²⁶ Placírka je kop vnitřní částí nohy.

²⁷ Šajtle je slang ve fotbale, který představuje kop vnější částí nártu.

²⁸ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 15.

3.4 Sourozenci

I Josefovi bratři²⁹ měli velice rádi fotbal a nejraději by ho hráli od rána do večera. Jednoho dne ale otec poznal, že Josefovi bratři k fotbalu nemají takové vlohy jako on, to proto že byl z hlediska kopané zkušený a hodně o ní věděl. Co se týče fotbalových úspěchů bratrů po Josefovi hrál dobře také Ladislav, který začínal hrát za Děčín a následně odešel do Německého Meinhausenu, kde se na trvalo usadil a vedl fotbalovou gardu, dokonce ho nějakou dobu považovali za Josefa a měli radost, že mají v týmu někoho tak slavného, až je nakonec Ladislav vyvedl z omylu. Druhý bratr Václav hrál za Baník Most a dodnes v něm žije i pracuje, stejně jako sestra Zdena. Jako poslední narozená a také tedy nejmladší ze sourozenců byla druhá sestra Dana.

3.5 Mostecká škola

Do školy chodil ve Střimicích na Mostecku do tzv. dvoutřídky. Chodil do ní rok, a ještě polovinu roku druhého. Poté všechny školáky přesunuli do Mostu. Bylo to období, ve kterém byla rodina Masopustových nucena se přestěhovat z uzavřených Střimic roku 1946. Tento rok byl v jejich životě důležitý. Přestěhovali se do Mostu, do většího bytu. Josef, jakožto nejstarší ze sourozenců, měl velké privilegium, a protože byt byl dostatečně velký, měl celý pokoj jen pro sebe a mohl si ho vyzdobit fotbalovými fotografiemi vystřiženými z novin. Nejčastěji se díval na tu, na které byl jeden z jeho největších idolů, nepřekonatelný Pepi Bican v sešivaném dresu. Děti chodily obvykle do výuky pěšky a společníka jim téměř vždy dělal míč, se kterým cesta tři kilometry dlouhá utekla mnohem rychleji. S Josefovým učením³⁰ to ale bylo mnohem složitější než s fotbalem. Ne proto, že by se nechtěl učit, nebo proto, že by ho učení nebavilo, ale protože výuka v mostecké škole nebyla dobrá, vlastně byla téměř k ničemu. Škola to byla smíšená a vyučovalo se v ní i česky, ale výuka tohoto jazyka na škole byla na špatné úrovni. V podstatě jediné, na co učitelé skutečně dbali a vysvětlovali dopodrobna byla výuka německých dějin, které potom s velkým zaujetím i zkoušeli. Josef na tom byl s českým pravopisem stejně jako většina jeho spolužáků zle, proto to musel dlouho dohánět. Německy se ale naučil výborně, což se mu později v jeho fotbalovém životě, ale nejen v něm, velmi hodilo.

²⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 17.

³⁰ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 14.

4 Klubová a reprezentační fotbalová kariéra

4.1 SK Most

Krátce po válce se stal Josef hráčem dorosteneckého mužstva Mostu,³¹ kam se rodina Masopustových po válce přestěhovala. Tehdy se v oddíle uskutečnil velký nábor a Josef se brzy dostal do prvního dorosteneckého celku, kde hrál na pozici levého útočníka. Dres SK Mostu oblékl poprvé ve čtrnácti letech,³² a nastoupil tak ke svému prvnímu zápasu v roce 1945, to ještě bydleli s rodinou ve Střimicích. Snažil se kopat oběma nohama, jak mu radil otec stejně jako jeho někteří spoluhráči ze Střimic.

Opravdových kopaček se dočkal až následující rok, když si ho jednou po tréninku zavolal do kanceláře správce hřiště pan Koryta a řekl: „Pepíku ty jsi u mě fotbalista, který to někam dotáhne, to já poznám. Tak abys věděl, tady ode mě něco máš.“ Z šuplíku vytáhl pár úplně nových nablýskaných černých kopaček s chrániči na kotníky a postavil je na stůl před Josefa.³³ Měl z nich obrovskou radost. Vzorně je ošetřoval, ale přesto mu vydržely jen několik měsíců. Když už se v kopačkách vůbec nedalo hrát, dozvěděl se, že jeden kamarád ze Střimic, který také hrál fotbal, ale skutečným fotbalistou nikdy být nemohl, a ani jim být nechtěl, má téměř nové, velmi pěkné kopačky, kterými se chlubil. Byly přesně takové, jaké si Josef představoval. Když o ně projevil zájem, jeho kamarád Mirek Král vůbec nebyl proti a řekl, že mu kopačky prodá. A protože rád četl, chtěl za ně od Josefa tři knížky. V této chvíli nebylo, co si rozmýšlet. Kopačky změnil majitele a knížky také. Když se později matka Josefa začala po knížce, kterou vyměnil vyptávat, přiznal se a když už to vypadalo na pár pohlavků, zasáhl otec se svým názorem: „Buď ráda, že má v čem hrát, aspoň nebude trhat boty“. A na to maminka přece jen slyšela.³⁴

V roce 1946 Josef nastoupil do učení na soustružníka na šachtě Fortuna.³⁵ Po tříleté učební době byl následně v Mostě zaměstnán jako soustružník.³⁶ Bylo to v době, kdy právě nehrál fotbal. V tomto zaměstnání byl ovšem jen krátce, většinu času se totiž věnoval fotbalu

³¹ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 26.*

³² PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Beletis, 2014. ISBN 978-80-7520-020-4, s. 21.

³³ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 23.

³⁴ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 24.

³⁵ Mistr fotbalových klíčků Josef Masopust – idnes.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/revue/spolecnost/mistr-fotbalovych-klicek-josef-masopust.A030330_201937_lidicky_pol

³⁶ Viz příloha 6 - životopis.

Za první celek Mostu začal hrát na pozici záložníka roku 1947, tedy když mu bylo šestnáct let, a protože byl v dorostu nejlepším hráčem, velmi rychle se stal jejich oporou. Dokonce dostal příležitost zahrát si i mezi dospělými, kde se nebáli talentovaného Josefa postavit do středu útoku s číslem 9 na zádech, nejprve ale v přátelském utkání. Mostu se tehdy dařilo, měl výborný tým a stále ještě hrajícího trenéra, slavného bývalého spartánského hráče Jaroslava Burga, což byl člen fotbalového týmu Československa.

Jednou odjel tým Mostu na důležitý zápas do Ústí nad Labem, a to zvláštním vlakem společně se stovkami svých příznivců. Mužstvo Mostu tehdy vyhrálo 3:0 a dvě branky Mosteckých vstřelil sedmnáctiletý Josef Masopust. Nikdy před tím nebyl tak šťastný. Když se vraceli zpátky vlakem byl oslavován, a dokonce dostal od fanoušků, které Josef ani neznal, klobouk plný peněz.³⁷ Nikdy v životě neviděl tolik peněz po hromadě a nevěděl, co s nimi má dělat. Když už chtěl dar vrátit jeden fanoušek mu řekl, ať si to nechá. Potom se přidal i trenér, který Josefovi vysvětlil, že je to takový zvyk a ať za to třeba přilepší doma mámě. A tak domů přišel s prvním výdělkem z fotbalu.

4.2 Z nemocnice do Teplic

Několik týdnů po posledním mistrovském zápase Mostu v podzimní sezoně roku 1949 nastala v kariéře Josefa další důležitá chvíle.³⁸ Začátkem prosince totiž začaly Josefa trápit bolesti v břiše. Šel tedy do nemocnice, kde mu potvrdili diagnózu slepého střeva, několik dní byl hospitalizován a na břicho mu dávali led. Uprostřed nemocničního pobytu zaznamenal, že už v Mostě není zcela anonymním, ale fotbalistou, kterého poznávali lékaři, sestřičky i pacienti.³⁹ V doprovodu jeho otce přišel do nemocničního pokoje pan Rudolf Vytlačil, trenér ligových Teplic s nabídkou na přestup. Na otázku, zda Josef do Teplic přestoupí, nakonec po velkém váhání a po pohledu na otce, který si hned uvědomil, jaká je to příležitost pod tlakem souhlasil a nabídku přijal.

Když Josef přijel na svůj první trénink doslova dezertoval. Na příslušnou adresu sice dorazil včas, ale když uviděl skrz okno tělocvičny jeho spoluhráče sevřela ho úzkost. Díval se na zkušené hráče ligy a marně si dodával odvalu. Nakonec to vzdal a odjel nejbližším vlakem do Mostu. Otce málem trefila mrtvice. „Vždyť ty jsi normálně dezertoval, Josef,“ řekl otec

³⁷ PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Beletris, 2014. ISBN 978-80-7520-020-4, s. 22.

³⁸ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 34.*

³⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 29.

rozzlobeně.⁴⁰ Další den se chystali na nádraží, aby mohli tuto situaci vysvětlit, ale než se vypravili přijelo auto z Teplic, ve kterém přijel Vytlačil a Josefa si odvezl na jeho vůbec první teplický trénink.

K prvnímu ligovému zápasu Josef nastoupil na pozici pravé zálohy s číslem 8 v roce 1950 proti své milované Slávii.⁴¹ To se tehdy ještě hrálo na starém slavistickém zápase na Letné. Teplice hrály dobře, ale zápas nakonec prohrály 2:3, i přesto se Josefovi prvoligová premiéra v novém dresu vydařila. Za dva roky v Teplicích odehrál 57 ligových utkání, ve kterých nastřílel deset branek.⁴²

4.2.1 Podnájem v Teplicích

Přestože se Josef v Teplicích poprvé před tělocvičnou bál a vůbec si nedokázal představit, že si tu někdy zvykne, se mu prostředí i celé město začaly zamlouvat. Stále dojížděl z Mostu a domů se vracel večer, ale uvědomil si, že čtyřicet kilometrů ve vlaku ho moc nebaví. Vydržel takto cestovat půl roku do doby, kdy přišli do mužstva další noví fotbalisté.

Mezi nimi byl chlapec ze Slovácka, brankář Franta Cypris, se kterým si dobře rozuměl a brzy se domluvili a v jedné vilce pod kopcem si pronajali byt.⁴³ Byt měl velký pokoj s kuchyní a kompletním příslušenstvím. Pro dva mladé chlapce, jakožto začínající ligové fotbalisty, to nějaký čas bylo ideální bydlení. S Cyprisem a dalšími novými hráči se v prvoligovém týmu Teplic objevil také obránce Ladislav Novák, který pocházel z Loun, a tak do Teplic dojížděl. Někdy se také stalo, že přespal v nově zařízeném bytě u jeho spoluhráčů Josefa s Frantou. Když liga skončila a nastala zimní přestávka, začal jezdit Josef za Ladislavem Novákem, se kterým se také velice sblížil, do Loun. V Lounech spolu trénovali a chodili běhat, aby byli na jaro připraveni, co nejlépe.⁴⁴ Právě zde vznikala a zároveň se rozvíjel v nejlepším slova smyslu profesionální vztah ke sportu, ve kterém chtěli oba hodně dokázat a dělali pro to vše. Tady začala jejich společná fotbalová kariéra a také se zde tvořilo pevné, a především celoživotní přátelství těchto fotbalistů.

⁴⁰ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 35.*

⁴¹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 36.

⁴² Fotbalový klub Teplice [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.fktepllice.cz/clanek.asp?id=Dnes-by-oslavil-Josef-Masopust-90-narozneniny-9642>

⁴³ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 39.

⁴⁴ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 40.

4.2.2 Povolání

Spolu se spolubydlícím Františkem byli oficiálně zaměstnáni jako svačínáři. Obvykle objížděli dělníky a ti jim přesně řekli, na co mají chuť. Oba si to pečlivě zapsali a poté šli nakupovat. Když se vrátili, všem podle jejich požadavků rozdělili objednanou svačinu.

Když se dělníci dali do jídla, poté teprve začalo to hlavní, co je zajímalo, čímž byly hovory o fotbale. Do nejmenších podrobností, minutu po minutě, probírali předchozí ligový zápas teplického mužstva a v jiných dnech zase ten, který měl následovat. Hovořilo se také o vyhlídkách do dalšího utkání, o taktice, o hráčích soupeře, ale také o všech možných variantách připravované sestavy. „Kopáči“ byli za každou zajímavou informaci vděční. Vyptávali se na všechno možné, ale měli také různé připomínky a dokázali tvrdě kritizovat a někdy i prosazovali své názory z nezávislé, tehdy významné a dobře placené pozice práce s lopatou.

I přestože Josefovi tyto hodinové fotbalové debaty nebyly nepříjemné, současně s Frantou si uvědomili, že něco takového nemůže trvat dlouho. Nemohli a také nechtěli dělat celý život svačínáře. Tehdy jako prvoligoví hráči Teplic a svačínáři sice nevydělávali málo, ale v porovnání s výdělkem dělníků, kterým nosili svačinu, to moc nebylo. Ti měli totiž plat až trojnásobně vyšší.⁴⁵

4.2.3 Věra

Na podzim roku 1950 uviděl Josef poprvé svou pozdější ženu Věru z bytu, který sdílel s Františkem a občas i Ladislavem, který stále ještě bydlel v Lounech.⁴⁶ Jednou se rozhodl vypravit se do sousedních Trnovan na fotbal, dnes už s názvem Teplické předměstí.

Josef, který na tom byl s časem velmi dobře, přišel mnohem dříve, než mělo utkání začít, a tak se zájmem sledoval předzápas. Nehrál se však fotbal, ale ženská házená. Díval se na tento zápas s mnohem větším zaujetím, než by byl sám předpokládal. Všiml si jedné velmi rychlé a pohotové hráčky, která pálila ze všech možných pozic a nastřílela tak i nejméně gólů. Jmenovala se Věra Nicová.⁴⁷ Ta se mu zalíbila a Josef tak zápasy házené začal navštěvovat pravidelně.

⁴⁵FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 41.

⁴⁶FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 43.

⁴⁷FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 44.

Osmělil se však až za několik týdnů a s podporou Franty Cyprise si dodal odvalu a jednou po zápase na ni počkal před stadionem s tím, že ji pozve na ping-pong a ona souhlasila. Hrála výborně a Josef měl co dělat, aby ji porazil, poté si šli zahrát ještě několikrát a po každém zápase se spolu procházeli. Povíдали si o házené, o fotbale a spoustě dalších věcí, později ji doprovázel dokonce i domů.

Jednou ho z okna zahlédl Věry otec, pan Nica, který byl mimochodem jeho velkým fotbalovým fanouškem a ptal se své tehdy ani ne sedmnáctileté dcery, zda to nebyl Masopust. A když řekla, že ano, nebyl schopen skrývat své nadšení, jen ho mrzelo, že tak báječného fotbalistu nepozvala dál, proto řekl, že příště ho musí pozvat na návštěvu.

O několik dní později se tak Josef seznámil s celou rodinou.⁴⁸ Nicovi, kteří pocházeli z Veltěže u Loun, kde se Věra narodila jako druhá dcera v rodině, měli i vlastní řeznictví a také hospodu s velkým sálem, kde se pořádaly bály. Hned při první návštěvě pan Nica trval na tom, aby jeho žena Josefovi připravila malou svačinku na uvítanou. Ta malá svačinka ale tak malá nebyla, bylo to totiž dvanáct velkých buřtů, které byly právě vyndaný z udírny. Josef, který byl znám tím, že hodně jedl, i když to na něm nebylo vůbec poznat, si dokázal poradit i s takovou porcí a pan Nica byl šťastím bez sebe. Měl radost, že je Josef takový jedlík a ani trochu se nestydí. Od této návštěvy chodil k rodičům své přítelkyně vždy o víkendů na oběd, který se skládal ze tří chodů. Pan Nica zase chodil pravidelně sledovat zápasy Josefa, kterého si hned od začátku oblíbil. Stal se jeho nejvěrnějším fanouškem a v ničem na něho nedal dopustit, ani v případě, kdy se Josefovi zápas nepovedl mu na jeho výkon neřekl nic špatného.

4.3 Před vojnu

Tehdy bylo Josefovi už jednadvaacet let.⁴⁹ Další dva roky s Teplicemi dokonale srostl. I přesto že věděl, že bude zanedlouho povolán do vojenské služby.

Josef původně počítal s tím, že dohraje ligu ještě v Teplicích, ale situace se vyvinula nakonec úplně jinak. Právě tehdy trenér Karel Kolský hledal hráče pro své nové armádní družstvo.⁵⁰ Byl to bývalý fotbalista Sparty, který působil na pozici defenzivního záložníka a měl za sebou trenérské angažmá v Úpici, kde hrál až do svých sedmatřiceti let. Ujal se úkolu vytvořit v Praze špičkový vojenský fotbalový tým se stálým kádrem. Sám si vytipoval mladé

⁴⁸ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 45.

⁴⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 46.

⁵⁰ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015*, s. 34.

hráče, kteří měli před vojnu a kteří by v jeho mužstvu neměli chybět, ale zatím tento plán byl pouze v jeho mysli.

V Teplicích, na slavném stadionu Na drožd'árně, neušli jeho pozornosti dva mladíci.⁵¹ První z nich byl technicky i fyzicky skvěle vybavený Josef Masopust, který byl tvůrcem hry imponující svou energií a hrající s chutí po celém hřišti. Tím druhým byl spolehlivý důrazný, a přitom bez faulů hrající obránce Ladislav Novák.

Právě oni spolu se Svatoplukem Pluskalem tvořili v armádním fotbalovém celku slavnou „svatou trojici“,⁵² která řadu let dominovala nejen v ATK,⁵³ později přejmenovaném na Duklu Prahu,⁵⁴ ale i v národním družstvu Československa. Tito tři hráči Svatopluk Pluskal, Josef Masopust a Ladislav Novák, kteří od sebe byli z hlediska stáří pouze měsíce,⁵⁵ měli vynikající fotbalové výkonnosti a předváděli i skvělé kousky na hřišti. Právě proto jim někteří začali říkat „svatá trojice.“⁵⁶ Každý z nich byl jiný, ale svým způsobem dokonalý, a právě proto všichni tři byli nerozluční kamarádi.⁵⁷

Trenér Kolský řekl hráčům zatím ještě hrajícím v Teplicích Masopustovi i Novákovi, že by o ně měl zájem v ATK, ale se svými dlouholetými plány je zatím příliš nezatěžoval. Josefa, který byl momentálně v Teplicích velice spokojený, protože s týmem byli poprvé v čele ligové tabulky potěšilo, že bude mít možnost hrát fotbal i na vojně. Jenže vojáci se ozvali až nečekaně brzy.

Na poště v Teplicích už na Josefa čekala doporučená zásilka, ve které byl povolávací rozkaz, se kterým už sice počítal, jenže ve sdělení stálo, že se má dostavit už 29. dubna 1952 na Krajské vojenské velitelství.⁵⁸ Když se toto dozvěděl byl zklamaný, že opouští svůj teplický klub právě teď, když se mu tak dařilo a také se domníval, že s ATK je konec.

⁵¹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 48.

⁵² Viz. Příloha 2 – „Svatá trojice“

⁵³ ATK je zkratka pro nově tvořící se Armádní tělovýchovný klub.

⁵⁴ JEŘÁBEK, Luboš. *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů: [1906-2006]*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5, s. 162.

⁵⁵ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 188.

⁵⁶ FK Dukla – Síň slávy Dukla Praha 1948–2009 [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/legendy.asp?legenda=17>

⁵⁷ Česká televize – Skromný velikan Josef Masopust [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11266999966-skromny-velikan-josef-masopust/215471291129106/>

⁵⁸ Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2021-7-7]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/legendarni-fotbalista-dukly-josef-masopust-slavi-osmdesatiny-51728/>

Po tom, co se na velitelství dozvěděl, že nastupuje skutečně do ATK,⁵⁹ spadl mu kámen ze srdce a vydal se tak do nového pro něj zcela neznámého světa.⁶⁰

4.4 Armádní tělovýchovný klub

Když Josef konečně dorazil do Prahy a nastoupil tak do vojenské prezenční služby, stal se hráčem již zmiňovaného ambiciózního fotbalového klubu ATK.⁶¹ Chvíli mu trvalo, než se zorientoval. Potom se mohl vydat do ATK na Strahov, na místo přišel až za tmy. Po příchodu na tribunu strahovského stadionu, kde vojáci spali na palandách, první dny neměli Josefa kam uložit, a tak dostal možnost spát na posteli fotbalisty Jiřího Provalila, který se krátce před Josefovým příchodem zranil a ležel na ošetřovně se zlomenou nohou.

Josef jakožto nováček neboli bažant, jak se na vojně nováčkům říká, se v ATK ještě rozkoukával a myslel si, že mu bude nějakou dobu trvat, než si tady najde kamarády, ale v tu chvíli se ho ujal Bohouš Bílý, který hrál s Josefem krátce v Teplicích.⁶² Masopust byl na vojně teprve čtrnáct dní a už se ho ptal ministr Alexej Čepička na to, jak to měl v Teplicích, co se týče platu a zázemí.⁶³ Protože všemocný ministr Alexej, spolu s trenérem Karlem Kolským, se chtěl pyšnit jen tou nejlepší fotbalovou jedenáctkou republiky, zajímal se tak o to, jak to chodí i v jiných klubech, aby hráčům vytvořil ty nejlepší podmínky a mohl jim dávat ty nejvyšší možné fotbalové platy. Josef, který byl po několika týdnech povýšen na poručíka si tak fotbalem vydělával víc než jeho otec, a tak domů nosil spoustu peněz, vlastně nejvíc z celé rodiny. ATK se později přejmenoval na ÚDA⁶⁴ a Duklu Praha.

Tomuto mužstvu, se kterým získal první titul ligového mistra v roce 1953⁶⁵ ještě pod jménem ÚDA Praha, zůstal Josef věrný šestnáct let. Rozhodujícím způsobem tak týmu pomohl k osmi titulům. Po celou dobu hrál na pozici levého záložníka. Byl tvůrcem hry, skvělým stratégem, vytříbeným technikem s téměř dokonalým driblinkem a s naprosto perfektním a současně nenapodobitelným vedením míče. Zároveň byl i velmi dobrým střelcem.

⁵⁹ Armádní tělovýchovný klub vznikl v roce 1948 z armádní jedenáctky fotbalistů ve vojenské službě FK Dukla – Historie klubu [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://fkdukla.cz/zobraz.asp?t=historie-klubu>

⁶⁰ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 49.

⁶¹ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015*, s. 38.

⁶² FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 52.

⁶³ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 56.

⁶⁴ ÚDA neboli Ústřední dům armády byl název fotbalového klubu, který pod tímto názvem působil poměrně krátce, po kterém se přejmenoval na již definitivní Duklu Praha.

⁶⁵ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 60.

Mužstvo ÚDA se stále rozšiřovalo, ale nikdy nebylo složeno pouze z hráčů, kteří byli jeho součástí delší dobu. Pod vedením trenéra Kolského se tak vytvořil výborný tým, i přes to že tento celek neměl ještě moc vlastních fanoušků, jen několik věrných příznivců.⁶⁶

Ačkoli byla tato sezóna pro hráče z týmu ÚDA dobrá, byla pro ně i pro trenéra Kolského velmi složitá. V důsledku politických změn nastala rozsáhlá reorganizace armádního sportu a jednou z variant bylo rozpuštění fotbalového družstva ÚDA. Řada hráčů dokonce odešla do jiného klubu, stejný plán měl i Josef v případě, že bude ÚDA skutečně zrušena, to se ale nestalo. V době, kdy bylo o vítězi ligy rozhodnuto tým ÚDA skutečně přestal existovat, ale ke zrušení však nedošlo, klub byl pouze přejmenován. V rámci reorganizace vznikly vojenské tělovýchovné jednotky Dukla a z ÚDA se tak stala Dukla Praha.⁶⁷

Z mnoha set utkání si ale Josef Masopust nejvíce zapamatoval ten, který sehrál v klubovém dresu Dukla Praha proti týmu FC Santos, když Dukla letěla do Střední Ameriky v roce 1959 na turnaji v Mexiku. Bylo to její nejdelší turné, které trvalo 64 dnů. V turnaji hrál i brazilský Santos FC s Pelém v sestavě.⁶⁸ Ubytováno bylo mužstvo Československa na hotelu s Brazilci, se kterými se vídalo i v autobusu při cestě na stadión. Na zápasy, ve kterých hrál Pelé chodil s týmem v podstatě pravidelně, protože pozorovat Pelého byl pro všechny velký zážitek. Měl veškeré přednosti, jaké by měl prvotřídní fotbalista mít, byl rychlý, měl výborný výskok, jemně a přesně přihrával, ale uměl i tvrdě vystřelit a dokázal dávat góly i hlavou. Ale i přes to všechno co dokázal zůstal skromným a nenápadným fotbalistou. Josef se ho v hotelu vždy snažil oslovit jako první a když mu s týmem gratulovali k jeho skvělým gólům, jen se usmál a mávl rukou.⁶⁹ Dukla tehdy v zápase, ve kterém svým vítězným gólem přispěl Josef Masopust s patrně nejlepším fotbalovým klubem světa z Brazílie zvítězila 4:3 a to byl v té době nabitý největšími tehdejšími fotbalovými osobnostmi včetně hráčů, kteří získali roku 1958 ve Švédsku titul mistra světa, mezi nimi byl i Pelé, který je považován do dnes za nejlepšího fotbalistu všech dob. Na turnaji vstřelil tenkrát Josef Masopust dva góly a byl vyhlášen nejlepším hráčem zápasu. Druhý den se ve všech novinách psalo nikoli o Pelém, jak už bylo zvykem, ale o Josefovi Masopustovi, který podle mexického tisku podal dokonce i lepší výkon než největší hvězda Santosu Pelé. S Brazilci bydleli ve stejném hotelu, a právě v něm vzniklo celoživotní přátelství Josefa s Pelém.⁷⁰

⁶⁶ MASOPUST, Josef; KOTRBA, Jan. *Druhý poločas*. Praha: Naše vojsko, 1987, s. 88.

⁶⁷ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 93.

⁶⁸ Viz příloha 3 – fotografie Josefa Masopusta s Pelém

⁶⁹ FISH, Robert Lloyd, *Pelé: můj život a nejkrásnější hra*. Praha: Olympia, 1981, s. 5.

⁷⁰ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 43.*

Pomohl také k celé řadě vynikajících mezinárodních úspěchů. Dukla Praha například v letech 1961 až 1964 vyhrála čtyřikrát Americký pohár a dokázala postoupit mezi nejlepší týmy PMEZ (Poháru mistrů evropských zemích), což byl předchůdce dnešní Ligy mistrů a vybojovala celou řadu dalších cenných vítězství s významnými zahraničními soupeři.

V dresu Dukly odehrál Josef 272 zápasů se zahraničními soupeři. Z toho jen v Poháru mistrů evropských zemí to bylo 37 utkání a v pěti z nich vstřelil branku

4.4.1 Svatba

Když Josef na jaře 1952 odcházel do Prahy, dohodli se s Věrou a oznámili to i rodičům, že za dva roky, až se vrátí Josef z vojny, vstoupí do svazku manželského.⁷¹ Žádost, ke kterému musel být přiložen ženichův i nevěstin životopis, podal s velkým předstihem před datem svatby, kterou si naplánovali na prosinec, aby při komplikacích, se kterými bylo třeba počítat, měl ještě dost času na případné odvolání. Problémy ale nenastaly a svatbu tak mohli připravovat v klidu. Protože většina příbuzných projevila přání, aby se svatba konala v kostele, v zájmu respektování rodin se tak stalo. Nakonec se vzhledem k aktuálním možnostem a podmínkám tehdejší doby uskutečnily hned dva obřady, jak občanský, který se konal 17. prosince 1954 na Staroměstské radnici, tak i církevní, který proběhl následující den v kostele svatého Mikuláše. Svatební hostina proběhla v hotelu Central, nedaleko bytu, kam byl Josef spolu s dalšími pěti fotbalisty přestěhován z kasáren. Již paní Masopustová většinu prvního roku manželství trávila u rodičů v Teplicích, protože v tom mládeneckém, kam se nově přestěhoval Josef, se jí bydlet nechtělo.

Po svatbě roku 1955 se Masopustovým narodil syn, kterého pojmenovali po dědovi Nicovi Antonín a o čtyři roky později, roku 1959, i dcera Ivana.⁷² S Věrou se tak nastěhovali do nového bytu v Dejvicích, nedaleko stadiónu na Julisce. Těsně před narozením Antonína děda Nica zemřel a svého vnuka se tak bohužel nedočkal.⁷³ Ivana Masopustová, byla talentovaná

⁷¹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 68.

⁷² Josef Masopust (1931-2015) – Soukromý život, [cit. 2021-7-1]. [online]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=300000&lang=cz>

⁷³ MASOPUST, Josef; KOTRBA, Jan. *Druhý poločas*. Praha: Naše vojsko, 1987, s. 89.

tenistka na vrcholové úrovni až do doby, kdy se usadila v Belgii, kde se také později vdala a měla tam i rodinu.⁷⁴

4.5 V reprezentačním mužstvu

Reprezentační dres národního týmu oblékl Josef poprvé ve svých 23 letech⁷⁵ roku 1954 v Budapešti v přátelském zápase proti Maďarsku, ve kterém hrál na, pro něj nové, pozici pravého záložníka. Dostal od trenérů k jeho hráčskému typu nesnadný úkol, a to střežit jednoho z nejlepších světových hráčů 50. a 60. let Ference Puskáse,⁷⁶ který se později stal jedním z jeho velkých fotbalových přátel.

I přesto že byl Josef jako jeden z mála našich hráčů, kterému se v novinách dostalo uznání, zápas Československo prohrálo 1:4.⁷⁷ Takový výsledek svého prvního zápasu v národním mužstvu si rozhodně nepředstavoval. Další šanci zahrát si v reprezentaci dostal až roku 1956 na „svém“ stadionu na Strahově proti Brazílii, kde hrál na své tradiční pozici ofenzivního hráče, která mu vyhovovala. Zápas, ačkoliv byli hráči Československa lepším týmem, skončil remízovým stavem 0:0, který spíše vyhovoval Brazilcům.⁷⁸ V dalším zápase Československo v sestavě s Josefem Masopustem hrálo proti Švýcarsku, které bylo o poznání slabším týmem než předchozí Brazílie, ve kterém i přesto, že dostalo gól hned z prvního útoku soupeře vyhrálo jednoznačným výsledkem 1:6⁷⁹ a svou první gólovou trefu v reprezentaci zaznamenal i Josef.

V létě československý národní tým vůbec poprvé v historii odletěl do jižní Ameriky. Z pěti zápasů (Dvakrát proti Brazílii a jednou proti Uruguayi, Argentině a Chile) vyhrálo Československo sice jen jeden zápas, ale i přesto to stálo za to.⁸⁰

Československo, které tehdy odjíždělo na světový šampionát v Chile, jako outsider, kterému nikdo nevěřil a všichni si mysleli, že neprojdou ani ze základní skupiny, se nakonec dostali až do velkého finále o titul mistra světa, což byl obrovský úspěch. Mužstvo Rudolfa

⁷⁴ NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV*. Praha: Mladá fronta, 2017. s.159 ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 99.

⁷⁵ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 48.*

⁷⁶ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 73.

⁷⁷ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 74.

⁷⁸ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 78.

⁷⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 81.

⁸⁰ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 83.

Vytlačila⁸¹ nejprve tedy nečekaně postoupilo ze skupiny, ve čtvrtfinále porazilo Maďarsko výsledkem 1:0, v semifinále zvítězili nad Jugoslávií 3:1 a postoupili tak do finále mistrovství světa, které se hrálo v Santiagu de Chile a Československo hrálo s Brazílií. V zápase sice jako první dokázal už v patnácté minutě skórovat Josef Masopust, který po sprintu vypálil bez přípravy a letící míč zastavila až síť brazilské branky.⁸² Vedení se ale moc dlouho udržet nepodařilo. Zápas skončil vítězstvím Brazilců 1:3.⁸³

Poprvé se Josef Masopust světového šampionátu zúčastnil v roce 1958 ve Švédsku, kam Československo postoupilo i díky němu. Tam však Čechoslováci ještě neuspěli a prohráli v dodatečném zápase o postup ze skupiny se Severním Irskem. I když tehdy nepostoupili, v týmu panovala dobrá nálada. Právě tehdy na tomto šampionátu Josef viděl první Pelého, ale ještě se zatím blíže nepotkali. Brazilci prošli celým turnajem vítězně.⁸⁴

Masopustův první menší reprezentační vrchol přišel o dva roky později na premiérovém ME ve Francii v roce 1960, kde československý tým vybojoval bronzové medaile. Na tomto třetím místě měl velký podíl.

Masopustův hlavní vrchol s národním týmem⁸⁵ přišel až později na slavném MS 1962 v Chile.⁸⁶ Na tomto mistrovství nevstoupil do fotbalových dějin, jen proto, že byl právě on tvůrce skvěle hrajícího Československa, ale také díky svému džentlmenskému chování vůči Pelému, se kterým se Josef opět setkal a který už v té době byl světovým fotbalistou číslo jedna. Byl vždy středem pozornosti, ať už šel kamkoli. Hned v prvním utkání mistrovství v zápase s Brazílií, který skončil bezbrankovým stavem, Josef prokázal svůj dokonalý smysl pro fair play. Pelé se v utkání zranil, a protože tehdy ještě nebylo povoleno střídání zápas tak musel dohrát. Masopust Pelého neatakoval, vůbec se ho nesnažil připravit o míč a zároveň umožnil, aby se mu dalo přihrát. Tímto počínáním Josef jen potvrdil respekt a úctu k soupeři, která ho provázela celou jeho kariérou. Právě díky tomu má tolik přátel, mezi které patří i Pelé, Eusébio, Puskás, Uwe Seeler apod.

⁸¹ JERÁBEK, Luboš. *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů: [1906-2006]*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5, s. 220-221.

⁸² MASOPUST, Josef; URBAN, Ivo. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá fronta, 1969, s. 22.

⁸³ Josef Masopust (1931-2015) – Reprezentace, [cit. 2021-7-1]. [online]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=300000&lang=cz>

⁸⁴ FISH, Robert Lloyd, *Pelé: můj život a nejkrásnější hra*. Praha: Olympia, 1981, s. 5.

⁸⁵ MASOPUST, Josef; URBAN, Ivo. *Deset zlatých míčů*. Praha: Naše vojsko, 1967. 113 s.

⁸⁶ MASOPUST, Josef a Jirí MAGNUSEK. *Fotbal: průvodce nejoblíbenější hrou*. Ostrava: Librex, [2003]. ISBN 80-7228-417-7, s. 28.

Za Československo odehrál v průběhu dvanácti let 63 zápasů s tím, že naposledy pak nastoupil ve svých 35 letech v oficiálním přátelském mezistátním utkání za národní mužstvo v roce 1966 na stadionu Sparty na Letné proti týmu SSSR.

4.6 Závěr hráčské kariéry v zahraničí

Závěr hráčské kariéry Josef Masopust odehrál po odchodu z Dukly Praha v Belgii. Dres Dukly tedy oblékl roku 1968 naposledy.⁸⁷

Po tom, co si Josef uvědomil, že v týmu Dukly působí až příliš dlouho, což se mimochodem potvrdilo i v rozhovoru mezi dvěma spoluhráči Dukly, kteří se o poločasové pauze bavili o tom, že Josef už v tomto týmu nemá co dělat a že je starý a pomalý a překvapovalo je, že si to on sám neuvědomil. Tento rozhovor zaslechla náhodou paní Masopustová, která seděla na tribuně. Když se odhodlala to Josefovi říct, tvářil se jako kdyby už tušil, že se něco takového mohlo odehrávat, proto se po této informaci ani nezlobil. Po několika dnech se rozhodl, že z klubu skutečně odejde až se naskytne správná příležitost.⁸⁸

O Josefa projevil zájem týmy jako je italská Sampdoria Janov, nebo také německý VfB Stuttgart. To si ale Josef, ačkoli fotbalem žil, nemohl dovolit, protože rodina pro něj znamenala víc. Velký zájem mělo mexické mužstvo FC Toluca a i když by tento přestup znamenal velkou změnu v jeho životě i přesto o něm Josef uvažoval.

Pan Ukrajinczyk, který v mládí studoval v Brně a organizoval zahraniční fotbalové turné mužstva Dukly, Josefovi zprostředkoval v Mexiku schůzku se zástupci Toluky, na kterém se mělo jednat o jeho případném angažmá. Josefovi se nepodařilo sehnat přímou letenku do Mexika, proto musel letět do peruánské Limy, ze které měl přestoupit na letadlo do Mexiko City. Na letišti v Limě ale nastal problém, protože neměl v pase tranzitní peruánské vízum. V tu chvíli se stal podezřelou osobou. Josef měl štěstí, že uměl španělsky, a tak se s ozbrojenou hlídkou, která na něj byla povolána byl schopen domluvit. Nakonec imigračním úředníkům vše vysvětlil, ti pro to měli pochopení a povolili mu odlet.

⁸⁷ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 116.*

⁸⁸ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 256.

Z angažmá v Toluca, které se vyvíjelo velmi slibně, nakonec sešlo.⁸⁹ Paní Masopustové se do takto drsné exotiky s malými dětmi nechtělo a Josef zde nechtěl být sám.

Josefův přestup do zahraničního klubu byl nakonec ovlivněn názorem jeho manželky Věry, která řekla, že by se mohl spojit s Jeanine, což byla Josefa známá funkcionářka, která pocházela z Belgie. Spolu se seznámili v Bruselu, když tam hrála Dukla zápas Poháru mistrů evropských zemí proti Anderlechtu. A protože to v Belgii Josef dobře znal rozhodl se manželčin nápad realizovat.

Jeanine byla po prosbě Josefa překvapená, ale zároveň i nadšená a vůbec nepochybovala o tom, že Belgické kluby o jeho působení v týmu budou mít zájem. Po nějaké době na Jeaninino doporučení zareagoval pan Fosset, což byl prezident bruselského fotbalového klubu Crossing Molenbeek.⁹⁰ V době, kdy hrál Crossing v Belgii druhou ligu, pan Fosset sháněl posily do týmu, aby mu pomohly dostat se do nejvyšší soutěže, a tak mu tato nabídka přišla vhod. Sám Josefa kontaktoval a ujistil ho, že o jeho služby velice stojí a jeho přítomnosti v klubu by si vážil.

Zanedlouho se Josef stal vůbec prvním československým fotbalistou v zahraničním angažmá, a protože byl stále hlášen ve svazku vojenském, povolilo mu ministerstvo národní obrany vojenskou službu na určitou dobu přerušit.

Hráčem Bruselského klubu Crossing se stal Josef Masopust pod vedením pana Fosseta 1. července 1968.⁹¹ Co se týče úspěchů s klubem Crossing Molenbeek, ten postoupil do první Belgické ligy, ve které se udržel. Bylo to ovšem za pomoci Josefa, který se stále snažil dokázat i se svým pokročilým věkem, že na to ještě má. A tak se stal díky jeho pílí zaslouženě nejlepším střelcem Belgického mužstva i přesto, že hrál v záloze.

V belgickém klubu působil dva roky a na vrcholné úrovni tak Josef hrál fotbal aktivně až do svých 39 let.

⁸⁹ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 260.

⁹⁰ JEŘÁBEK, Luboš. *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů: [1906-2006]*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5, s. 121

⁹¹ Viz příloha 8 – pracovní záznam č.8.

5 Zlatý míč

Nejdřív tedy co to vlastně ten Zlatý míč je. Jedná se o novinářskou anketu, která byla do roku 2009 udělována nejlepšímu fotbalistovi působícím v některé z evropských lig, proto se vítěz této ankety považoval za nejlepšího fotbalistu Evropy.⁹² Toto ocenění uděloval prestižní francouzský magazín France Football za daný kalendářní rok. Do roku 1995 mohl Zlatý míč získat pouze evropský fotbalista.⁹³

V roce 2010 byla anketa sloučena s Fotbalistou roku FIFA a nese tak nově označení Zlatý míč FIFA. V této nové anketě hlasují evropští trenéři, kapitáni národních týmů a novináři. Rekordmanem v počtu vítězství je Argentinec Lionel Messi, kterému se podařilo vyhrát v anketě Zlatý míč celkem šestkrát.

Zlatý míč, který se každoročně uděluje nejlepšímu fotbalistovi Evropy,⁹⁴ za rok 1962 získal československý fotbalista ve službách FK Dukla Praha Josef Masopust.⁹⁵ Zvítězil s náskokem 12 bodů před Eusébiem a stal se tak prvním hráčem z Československa, kterému se podařilo vyhrát tuto trofej. Zisk této ceny ovšem přilákaly i nechtěnou pozornost a Masopust se tak dostal do hledáčku komunistické rozvědky, která na něj založila spis s krycím jménem Slalomář.⁹⁶

Josef se anketou Zlatý míč příliš nezabýval, ale když se ho jednou někdo zeptal, zda by v ní mohl uspět řekl, že by mu mohli fotbaloví odborníci a novináři z celé Evropy přidělit páté, nebo šesté místo.⁹⁷ Několik dní poté jednoho prosincového večera zazvonil telefon. Ve sluchátku se ozval hlas sportovního redaktora deníku Lidová demokracie Františka Steinera. Snažil se s Josefem mluvit klidně, ale bylo znát, že klidný není. Řekl mu ať si sedne, ale ještě předtím, aby si nalil šampaňské. Josef netušil oč jde a ani ho v tu chvíli nenapadlo spojit si tento telefonát s anketou o Zlatý míč. Poté co mu redaktor nakonec onu zprávu, že se stal nejlepším fotbalistou Evropy za letošní rok a že vyhrál Zlatý míč sdělil, Josef se v tu chvíli nezmohl na

⁹² Sportovni-statistiky.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.sportovni-statistiky.cz/fotbal/zlaty-mic/>

⁹³ MASOPUST, Josef. *Fotbalový slabikář*. Rožnov pod Radhoštěm: FB trade, [asi 1994]. ISBN 80-900031-4-1, s. 8.

⁹⁴ Josef Masopust 1935-2015 – Zlatý míč [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=450250&lang=cz>

⁹⁵ Josef Masopust – wikipedia.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Masopust

⁹⁶ Viz příloha 7 – slalomář.

⁹⁷ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 284.

jediné slovo. Když si tuto novinku po chvíli ticha uvědomil, myslel si, že jde jen o nějaký vtip, ale redaktor ho ujistil, že v tomto by si žertovat nedovolil a rovnou mu k úspěchu pogratuloval.

Půl roku po stříbrném mistrovství světa v Chile v prosinci roku 1962 získal Josef Masopust na základě hlasování fotbalových odborníků v anketě francouzského prestižního časopisu France Football již zmíněný Zlatý míč.⁹⁸ Tuto cenu získal především za výkony, které tento rok podával na již zmíněném šampionátu v Chile a také za gól ve finálovém zápase s Brazílií,⁹⁹ což byl mimořádný úspěch, za který národní tým Československa obdržel stříbrné medaile.¹⁰⁰ Ke stříbru z šampionátu dostal Josef i prémii v hodnotě pěti tisíc korun za to, že na něm odehrál všechny zápasy.

Byla to premiéra hned v několika směrech. Masopust obdržel Zlatý míč po Angličanovi Stanley Matthewsovi jako první hráč z Československa. Ale protože stále trval komunistický politický režim bylo typické, že si Josef Masopust nemohl převzít tuto prestižní cenu hned při slavnostním večeru, krátce poté, co mu byla udělena.

Cenu obdržel v průběhu snad jedné minuty, nedostatečně důstojným způsobem až o tři měsíce později v březnu roku 1963 na stadionu na Strahově před čtvrtfinálovým utkáním Poháru mistrů evropských zemí Dukla Praha – Benfica Lisabon, kterou mu předal tehdejší šéfredaktor France Football Max Urbini.

Josef Masopust byl vůbec první hráč z Československa, kterému se povedlo získat ocenění Zlatý míč. Několik let po něm se to povedlo i Pavlovi Nedvědovi v roce 2004, kdy už byl hráčem Česka.¹⁰¹ Pavel navrhl Josefovi, že by obě ocenění vystavili. Josefovi se to zdálo jako dobrý nápad, proto souhlasil.¹⁰² Pro Josefa tehdy nebylo vůbec důležité, jak míč vypadá, ale hlavní bylo, že tuto cenu on i Pavel dostali, protože byli zkrátka ze všech nejlepší. I přesto, že oba fotbalisté získali stejné ocenění, slavnostní ceremoniál byl odlišný. Zatímco Pavel pro tuto cenu letěl soukromým letadlem do Paříže, kde ji v sídle France Football převzal a díky kamerám to viděl celý svět, Josef se o vítězství v této anketě dozvěděl po telefonu.

⁹⁸ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 102.*

⁹⁹ *100 let českého sportu 1918-2018.* 1. vyd. Praha: Olympia, 2018. s 400 ISBN 978-80-7376-521-7, s. 180.

¹⁰⁰ NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV.* Praha: Mladá fronta, 2017. s. 159 ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 96.

¹⁰¹ Viz příloha 3 – fotografie majitelů Zlatého míče Josefa Masopusta a Pavla Nedvěda

¹⁰² PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 106.*

Kromě ocenění Zlatého míče¹⁰³ byl Josef vyhlášen roku 2000 Českou fotbalovou osobností století a krátce na to se stal na základě výsledků ankety odborníků i Českým fotbalistou století, když v anketě týdeníku Gól získal více hlasů než několik fotbalových velikánů, jako je například Josef Bican, který obsadil druhé místo.¹⁰⁴ Tohoto ocenění si Josef velice vážil už proto, že Josefa Bicana považoval za svého velkého fotbalového idola.

V únoru roku 2011 oslavil Josef Masopust nejen své osmdesáté narozeniny, ale i akci, na jejíž organizování se podílel, šlo o nově vzniklý *Klub přátel Josefa Masopusta* v čele s předsedou Jiřím Horou a místopředsedou Petrem Procházkou. Proběhlo to na gratulačním večeru v hotelu Ambassador. Na tuto událost dorazilo asi 400 hostů včetně vynikajících sportovců, jako byly například olympioničky Věra Čáslavská a Daniela Zátoková. Zazněl dokonce i pozdrav nejslavnějšího hráče fotbalové historie Pelého prostřednictvím videoprojekce, ale i gratulace od Alfreda di Stéfana, přítele Uwe Seelera nebo druhého držitele Zlatého míče z Česka Pavla Nedvěda.

Vrcholem této oslavy bylo ovšem odhalení sochy Josefa Masopusta, která od roku 2012 stojí na Julisce. Osobně poblahopřát přijel i jeden z nejslavnějších fotbalistů evropské historie, držitel Zlatého míče pro nejlepšího fotbalistu Evropy za rok 1965 a také držitel bronzové medaile z MS 1966 Eusébio da Silva Ferreira.

¹⁰³ MASOPUST, Josef a Jiří MAGNUSEK. *Fotbal: průvodce nejoblíbenější hrou*. Ostrava: Librex, [2003]. ISBN 80-7228-417-7, s. 25.

¹⁰⁴ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 142.*

6 Kariéra trenéra

Trenérská kariéra Josefa začala na počátku sedmdesátých let minulého století, když mu končila smlouva v klubu Crossing Molenbeek dostal nabídku, kterou mu sdělil po telefonu tajemník klubu Dornick. Byl to pan Simons, který další den přišel osobně s nabídkou pětileté smlouvy na funkci hrajícího trenéra v jejich mužstvu.¹⁰⁵ Než na tuto nabídku Josef odpověděl musel ještě narychlo odletět do Prahy, aby zjistil, jaká je situace a zda vůbec dostane povolení, přece jen byl stále členem armádního družstva. Poté co se Josef dozvěděl, že už ho armáda nemůže uvolnit musel nabídku na hrajícího trenéra v Belgii odmítnout a vrátit se tak do Prahy. V Praze dostal ještě několik nabídek jak na hráčskou, tak i na trenérskou kariéru, ale nejvíc ze všeho se chtěl věnovat pozici asistent trenéra v Dukle Praha. To ovšem ale ještě nevěděl, zda bude mít současný trenér Jaroslav Vejvoda zájem. Po tom, co to spolu probrali a Josef trenérovi sdělil jeho prosbu byl z ní nadšený, dokonce mu poskytl i možnost trénovat s týmem.¹⁰⁶ A tak se Josef Masopust stal trenérem.¹⁰⁷ Vedl celou řadu týmů. Nejprve, krátce po návratu z Belgie, působil ve „své“ prvoligové Dukle Praha, kde zpočátku pracoval jako asistent svého tehdejšího trenéra Jaroslava Vejvody, muže, kterého si pro jeho profesní i lidské hodnoty nesmírně vážil a od kterého načerpal pro svou práci řadu zkušeností.

Rok poté převzal Josef Masopust trenérské vedení juniorského týmu Dukly Praha, se kterým dosáhl i řady mezinárodních úspěchů. Za úkol měl výchovu a výběr talentů pro mužstvo, už tehdy si vybudoval v rámci možností dobrou trenérskou pověst, a protože dokázal přesvědčivě argumentovat, vybojoval tak pro své svěřence ty nejlepší podmínky.¹⁰⁸ Za další dva roky se stal po Jaroslavu Vejvodovi už hlavním trenérem prvoligového tým Dukly. V roce 1976 přešel do Brna a stal se tak trenérem Zbrojovky, kterou převzal po trenérovi Havránkovi. Na mistrovský titul si ale musel počkat až do roku 1978.¹⁰⁹

Když Josef v roce 1976 přišel z Dukly do Brna, vůbec se mu nelíbil ustrašený herní styl mužstva. Hlavně nic nezkažit, nikam se nehnat. Tohle se Masopust rozhodl okamžitě změnit. Viděl z nich, že mají jako tým na daleko víc, než hrají. Hráčům zpřísnil tréninkové dávky,

¹⁰⁵ MASOPUST, Josef; KOTRBA, Jan. *Druhý poločas*. Praha: Naše vojsko, 1987, s. 13.

¹⁰⁶ MASOPUST, Josef; KOTRBA, Jan. *Druhý poločas*. Praha: Naše vojsko, 1987, s. 89.

¹⁰⁷ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 126.*

¹⁰⁸ FC ZBROJOVKA BRNO [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.fczbrno.cz/clanek.asp?id=2843>

¹⁰⁹ NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV*. Praha: Mladá fronta, 2017. s. 159 ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 96.

vtloukal jim do hlavy sebevědomí a výsledek? Za dva roky se za Lužánkami slavilo první místo v československé lize. Josef byl díky tomu ohromně rád, že se dal na trenérskou dráhu.

Josef Masopust byl sice považován za dobrého trenéra, ale ani zdaleka nebyl tak dobrý jako hráč. Jako trenér s týmem získal „pouze“ jeden brněnský titul a do finále mistrovství světa se po trenérské stránce nikdy nedostal. Po brněnském angažmá odešel trénovat do Belgie, ve které se chopil klubu KSC Hasselt, který právě spadl z první do druhé ligy.¹¹⁰ V klubu tak strávil čtyři roky, ve kterém se mu už do nejvyšší soutěže postoupit nepodařilo.

Několik dní na to dostal nabídku trénovat reprezentaci, kterou přijal i přesto že se mu ji přátelé, a dokonce i jeho otec snažili rozmluvit a říkali mu, jak je to riskantní a že s tímto složením týmu, který měl k dispozici nemůže uspět. Nakonec se ukázalo, že měli skutečně pravdu, protože trénování reprezentace mu přineslo opravdu jen zklamání. Tým v kvalifikaci na mistrovství světa 1986 pouze remizoval 0:0 s Maltou a doma prohrál 1:5 s Německou demokratickou republikou a do osmifinále v Mexiku nepostoupil.¹¹¹ Tímto krachem rázem skončilo i veškeré snažení o mistrovství Evropy 1988 a tak se držitel Zlatého míče dočkal ostré kritiky, což jeho trenérské pověsti ale vůbec neprospívalo. Josef tak ukončil působení u reprezentace a zamířil za fotbalovým dobrodružstvím k juniorům do Indonésie opět na čtyři roky.¹¹²

Po skončení trenérské kariéry byl Josef Masopust řadu let na pozici předsedy správní rady Nadace fotbalových profesionálů,¹¹³ která pomáhala bývalým fotbalistům, kteří se po ukončení kariéry ocitli ve složité situaci. A protože měl k fotbalu stále co říct, vedl spolu s jeho známým Uwe Seelerem každé léto fotbalovou školu Josefa Masopusta v Německu.

¹¹⁰ NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV*. Praha: Mladá fronta, 2017. s. 159 ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 99.

¹¹¹ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015*, s. 129.

¹¹² NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV*. Praha: Mladá fronta, 2017. .s 159 ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 102.

¹¹³ Josef Masopust 1931-2015 – Trenérská kariéra [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <http://www.josefmasopust.com/index.php?page=400200&lang=cz>

7 Na sklonku života

V této závěrečné kapitole bych rád zmínil důležité momenty Josefa Masopusta, setkání, ocenění, zásluhy a na konec i jeho smrt, po které následoval pohřeb a slavnostní uvedení do Síně slávy.

V listopadu 2010 byla zorganizována procházka v Hamburku, na které se Josef po letech sešel s dlouholetým přítelem Uwe Seelerem,¹¹⁴ který byl o pět let mladší. Uwe hrál za jeden z nejpobulárnějších německých fotbalových klubů Hamburger SV, kterému zůstal věrný celou kariéru a jako pocta tomuto legendárnímu hráči byl vytvořen tehdy netradiční mnohonásobný odlitek chodila pravé nohy. Účastnil se čtyř světových fotbalových šampionátů Spolkové republiky Německo. Po tomto setkání, které obě fotbalové legendy potěšilo, se vydal televizní štáb do Brazilského Sao Paula, kde proběhl rozhovor se slavným Pelém. Filmový štáb se ptal převážně na události spojené s Josefem Masopustem a na zápasy, ve kterých spolu hráli.¹¹⁵

Na počest legendy Josefa Masopusta byla slavnostně odhalena bronzová socha¹¹⁶ s jeho podobiznou dne 31. května 2012 u stadionu pražské Dukly v Dejvicích.¹¹⁷ V kruhu kolem této sochy vytvořil sochař Josef Nálepa také chodník slávy, který tvořil hvězdnou fotbalovou jedenáctku Dukly Praha. Josef byl nejprve proti vytvoření této sochy, protože nechtěl brát slávu Československa a Dukly jen na sebe. Nakonec mu to však bylo rozmluveno. On sám chtěl, aby tato socha vyjadřovala vděk všem z jeho generace.

Slavnostní akce proběhla roku 2012, na které projevil svou čestnou poctu tehdejší ministr obrany Alexandr Vondra a starostka Prahy 6 Marie Kousalíková, akce se zúčastnil i předseda FAČR¹¹⁸ Miroslav Pelta, manažer reprezentace Vladimír Šmicer, ale i olympijští medailisté jako například Jan Železný a Kateřina Neumannová. Josefovi se akce líbila a byl rád i za velký počet lidí, který ho mile překvapil.

¹¹⁴ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 455.

¹¹⁵ FELDSTEIN, Petr, *Fotbal jménem Masopust*, s. 458.

¹¹⁶ Osmdesátník Masopust - sport.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/181228-osmdesatnik-masopust-bude-mit-pred-juliskou-sochu-a-lakana-oslavy-i-peleho.html>

¹¹⁷ Viz příloha 5 – socha Josefa Masopusta

¹¹⁸ Jedná se o fotbalovou asociaci České republiky.

V roce 2015 byl Josef Masopust uveden do Síně slávy Unie profesionálních trenérů a byla mu udělena Cena prezidenta Evropské fotbalové unie (UEFA). Dne 29. června 2015 umírá po vážné nemoci¹¹⁹ ve věku 84 let v rodinném kruhu ve svém bytě v Praze 6 v Dejvicích, nedaleko stadionu pražské Dukly na Julisce.¹²⁰

Josefovi byla udělena cena České olympijské akademie. Byl uspořádán pohřeb, na kterém se sešlo tisíce hostů, a tak došlo k poslednímu rozloučení s Josefem Masopustem 8. července 2015 na stadionu v Praze na Julisce.

Josef patřil mezi ty osobnosti, které dokázaly svůj život skutečně naplnit, měl vrozený talent a poctivá, cílevědomá práce ho dovedla k dokonalému mistrovství nejpobulárnějšího sportu planety.¹²¹ Josef byl prvním fotbalistou, kterému bylo ke konci jeho hráčské kariéry ve věku 37 let umožněno zahraniční angažmá. Své poslední dvě sezony tak strávil jako aktivní hráč Belgie,¹²² jak jsem již zmínil v kapitole *Závěr hráčské kariéry v zahraničí*. Josef byl vysoce uznáván a obdivován těmi nejvýznamnějšími světovými hráči a s mnohými z nich vedl dokonce i celoživotní přátelství. Protože byl Josef i přes všechnu slávu vždy sám sebou, právě to ho dělalo výjimečným, a hlavně čestným sportovcem, který patřil nejen k nejlepším fotbalistům všech dob, ale také to byl nezapomenutelný člověk.

Smutečního obřadu včetně vojenské pocty¹²³ se zúčastnili Josefovi bývalí spoluhráči, vedení fotbalové asociace ČR, ministr obrany, gymnastka Věra Čáslavská, která měla dokonce připravený projev, ve kterém se s Josefem úctyhodně rozloučila.

¹¹⁹Josef Masopust – wikipedia.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Masopust

¹²⁰ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 200.*

¹²¹ PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije. Velké Přílepy: Olympia, 2015, s. 184.*

¹²² Josef Masopust – ČTK. České noviny [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/me-fotbal/fotogalerie.php?id=1543>

¹²³ Viz příloha 9 – fotografie ze smutečního obřadu

8 Závěr

V závěru této práce bych rád zmínil, že hlavním záměrem bylo především nabídnout pohled na život Josefa Masopusta, jako na velmi nadaného československého fotbalistu, což se mi do jisté míry podařilo, protože jsem zmínil především důležité momenty v jeho životě. Také jsem se při psaní dozvěděl spoustu zajímavých údajů o historii Československého fotbalu, a o bývalém fotbalistovi Masopustovi. Jsem velice rád, že jsem tento přehled o držiteli Zlatého míče mohl napsal a rozšířil si tak fotbalové obzory o tuto fotbalovou osobnost, o jehož existenci by měl dle mého názoru vědět každý fotbalový nadšenec, i vzhledem k tomu, že na vrcholu kariéry byl přibližně ve svých třiceti letech.

V některých pasážích této práce jsem záměrně ponechal doslovnou citaci z knih, které se zde vyskytují, abych čtenáře přiblížil do doby, ve které se příběh odehrál. Ačkoli byly některé informace hůře dohledatelné z důvodu množství zdrojů, podařilo se mi je získat a vytvořit přehled o životě této legendy.

Josef Masopust byl nejstarším ze šesti dětí v rodině mosteckého horníka a stal se jedním z nejznámějších fotbalistů své doby. Více než 30 let po odchodu z fotbalového trávníku, který tak miloval, byl, jak jsem již zmiňoval v kapitole *Zlatý míč*, vyhlášen českou fotbalovou osobností století a potom i českým fotbalistou století. Proto krátce před oslavou svých sedmdesátin roku 2001 dostal na základě anket hned dva předčasné dárky.

Cenu Zlatý míč, která tehdy patřila k nejprestižnějším fotbalovým oceněním získal jako první Čech a také první fotbalista z východní Evropy. Tři roky poté ho Brazílský fotbalista Pelé, který je často označován za nejlepšího fotbalistu všech dob, zařadil mezi 125 nejlepších žijících fotbalistů. Na počest Josefa Masopusta byl roku 2009 pojmenován mostecký stadion (*Fotbalový stadion Josefa Masopusta*)¹²⁴ a v květnu 2012 byla na památku odhalena jeho socha u stadionu Dukly Praha na Julisce v Praze 6. I přes všechny úspěchy, které na fotbalových hřištích dosáhl, nikdy nezapomněl na to, že se narodil do velmi skromných poměrů a skromným a obyčejným člověkem také zůstal, což ho dělalo výjimečným. V tomto ohledu byl jiný než většina fotbalistů.

¹²⁴ Viz příloha 4 – Fotbalový stadion Josefa Masopusta

Při mé práci jsem vycházel především z písemných pramenů, které jsou dostupné v knihkupectví, ale i na internetu. Viz níže uvedený seznam použitých pramenů a literatury.

Doufám, že se mi podařilo správně vystihnout život Josefa Masopusta jako fotbalisty, ale především i jako člověka mimo fotbalové hřiště, který byl obdivován přáteli a rodinou za jeho skromný život.

9 Prameny a literatura

Prameny:

Česká televize – Skromný velikan Josef Masopust [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11266999966-skromny-velikan-josef-masopust/215471291129106/>

Český atletický svaz [online]. [cit. 2021-7-2]. Citováno z: <https://www.atletika.cz/o-nas/historie/vznik-narodniho-svazu/>

Český rozhlas Dvojka: Josef Masopust. Nejlepší český fotbalista minulého století [online].

[cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/josef-masopust-nejlepsi-cesky-fotbalista-minuleho-stoleti-8522441>

FC ZBROJOVKA BRNO [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.fczbrno.cz/clanek.asp?id=2843>

FK Dukla Praha – Síň slávy Dukla Praha 1948–2009 [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.fkdukla.cz/legendy.asp?legenda=17>

Fotbalový klub Teplice [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.fkteplice.cz/clanek.asp?id=Dnes-by-oslavil-Josef-Masopust-90-narozeniny-9642>

Josef Masopust – ČTK. České noviny [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.ceskenoviny.cz/me-fotbal/fotogalerie.php?id=1543>

Josef Masopust – wikipedia.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Masopust

Josef Masopust 1931-2015 [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<http://www.josefmasopust.com/index.php?page=400200&lang=cz>

Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2021-7-7]. Dostupné z:

<https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/legendarni-fotbalista-dukly-josef-masopust-slavi-osmdesatiny-51728/>

Mistr fotbalových klíčků Josef Masopust – idnes.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/revue/spolecnost/mistr-fotbalovych-klicek-josef-masopust.A030330_201937_lidicky_pol

Nadace fotbalových internacionálů [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z: <https://www.fotbal-nadacefi.cz/cs/o-nadaci.html>

Osmdesátník Masopust - sport.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z:

<https://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/181228-osmdesatnik-masopust-bude-mit-pred-juliskou-sochu-a-laka-na-oslavy-i-peleho.html>

sport.aktualne.cz [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:

<https://sport.aktualne.cz/fotbal/legendarni-poctivec-novak-od-nejvetsi-blamaze-po-c/r~i:gallery:19310/r~i:photo:363246/>

sportandtravel.cz [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:

<http://www.sportandtravel.de/category/stadien-2/72-tschechische-republik/most-fotbalovy-stadion-josefa-masopusta/>

Sportovni-statistiky.cz [online]. [cit. 2021-7-2]. Dostupné z: <https://www.sportovni-statistiky.cz/fotbal/zlaty-mic/>

Literatura:

100 let českého sportu 1918-2018. 1. vyd. Praha: Olympia, 2018. 400 s. ISBN 978-80-7376-521-7. S. 180-181.

FELDMSTEIN, Petr. *Fotbal jménem Masopust*. Praha: Český klub, 2003. 419 s. ISBN 80-85637-84-7.

FISH, Robert Lloyd. *Pelé: můj život a nejkrásnější hra*. Praha: Olympia, 1981.

JEŘÁBEK, Luboš. *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů: [1906-2006]*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656-5.

MASOPUST, Josef a Jiří MAGNUSEK. *Fotbal: průvodce nejoblíbenější hrou*. Ostrava: Librex, [2003]. ISBN 80-7228-417-7.

MASOPUST, Josef. *Fotbalový slabikář*. Rožnov pod Radhoštěm: FB trade, [asi 1994]. ISBN 80-900031-4-1.

MASOPUST, Josef; KOTRBA, Jan. *Druhý poločas*. Praha: Naše vojsko, 1987. 365 s.

MASOPUST, Josef; URBAN, Ivo. *Deset zlatých míčů*. Praha: Naše vojsko, 1967. 113 s.

MASOPUST, Josef; URBAN, Ivo. *S míčem kolem světa*. Praha: Mladá fronta, 1969. 226 s.

NIKODÝM, Jiří; NOHEJL, Tomáš; VLČEK, Petr; ŽATKULIAK, Alois. *Pan trenér. Úvod Jiří Kejval, předseda ČOV*. Praha: Mladá fronta, 2017. 159 s. ISBN 978-80-204-4403-5. Kapitola Josef Masopust: Se slušností mezi fotbalové božstvo, s. 94-102.

PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: Beletris, 2014. ISBN 978-80-7520-020-4.

PROCHÁZKA, Pavel. *Josef Masopust: (1931-2015): legenda žije*. Velké Přílepy: Olympia, 2015. ISBN 978-80-7376-416-6.

Archivní zdroje:

Archiv bezpečnostních složek (ABS), 1951-1990, fond Zpravodajská správa Generálního štábu Československé lidové armády – svazky (ZS/GŠ – svazky) arch. Č. OS-10558 ZSGŠ
Vyšetřovací spisy – České Budějovice

10 Seznam příloh

1. Fotografie – Josef Masopust

Zdroj: Archiv bezpečnostních složek (ABS), 1951-1990, fond Zpravodajská správa Generálního štábu Československé lidové armády

2. Fotografie – „Svatá trojice“ Josef Masopust, Ladislav Novák a Svatopluk Pluskal.

Zdroj: sport.aktualne.cz [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:

<https://sport.aktualne.cz/fotbal/legendarni-poctivec-novak-od-nejvetsi-blamaze-po-c/r~i:gallery:19310/r~i:photo:363246/>

3. Fotografie – Josef Masopust s Pelém

Zdroj: idnes.cz [online]. [cit. 2021-7-8]. Citováno z:

https://www.idnes.cz/fotbal/reprezentace/pele-rozhovor.A190709_202834_fot_reprez_par

4. Fotografie – Fotbalový stadion Josefa Masopusta

Zdroj: sportandtravel.cz [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:

<http://www.sportandtravel.de/category/stadien-2/72-tschechische-republik/most-fotbalovy-stadion-josefa-masopusta/>

5. Fotografie pořízená k příležitosti odhalení sochy Josefa Masopusta

Zdroj: FK Dukla Praha [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:

<https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=2673>

6. Životopis

Zdroj: Archiv bezpečnostních složek (ABS), 1951-1990, fond Zpravodajská správa Generálního štábu Československé lidové armády

7. Osobní svazek „Slalomář“

Zdroj: Archiv bezpečnostních složek (ABS), 1951-1990, fond Zpravodajská správa Generálního štábu Československé lidové armády

8. Pracovní záznam č.8

Zdroj: Archiv bezpečnostních složek (ABS), 1951-1990, fond Zpravodajská správa
Generálního štábu Československé lidové armády

9. Fotografie – majitelé Zlatého míče, Josef Masopust s Pavlem Nedvědem

Zdroj: Nadace fotbalových internacionálů [online]. [cit. 2021-7-7]. Citováno z:
<https://www.fotbal-nadacefi.cz/cs/o-nadaci.html>

10. Fotografie – smuteční obřad zesnulého Josefa Masopusta s vojenskou poctou

Zdroj: sport.aktualne.cz [online]. [cit. 2021-7-8]. Citováno z:
<https://sport.aktualne.cz/fotbal/fotbalova-reprezentace/josef-masopust-90/r~dd36594c6a6711eb842f0cc47ab5f122/r~9c67f1fc256a11e5a1480025900fea04/>

1.

2.

3.

4.

5.

-2-

Životopis:

Narodil jsem se v Mostě dne 9. února 1931. Začal jsem chodit do školy ve Střimicích v roce 1937. V roce 1938, když Němci obsadili Sudety, začal jsem chodit do školy v Mostě, kde zůstala jediná česká škola, která měla místo 5 ti obecných a třech měšťanek 8. obecných tříd. Po revoluci jsem ještě navštěvoval jednoroční učební kurs. Po vychození školy jsem nastoupil v roce 1946 u SHD v Mostě do učení jako soustružnický učeň. Po zřítelé učební době jsem byl zaměstnán dále jako soustružník u SHD v Mostě.

V roce 1950 jsem se přestěhoval do Teplic a zaměstnán jsem byl u fy. SOMET v Trnovanech jako brusič. V roce 1951 jsem přešel do závodu Ingstav, kde jsem pracoval jako dělník až do nástupu přesněční služby, kterou jsem nastoupil dne 29. dubna 1952.

Jsem členem organizace ROF a Sokol. Byl jsem též v organizaci ČSM od roku 1945, kde jsem pracoval jako sportovní referent. Po změně zaměstnání s fy. SHD do SOMETU jsem ztratil členství, jelikož v SOMETU svaz nepracoval, nevyvíjel žádnou činnost.

Otec: Josef Masopust, narozen 1905 v Mostě, národnosti české, horník člen KSČ od 1921 až dosud.

matka: Marie rozená Duřková, narozená 1910 v Mostě, národnosti české, v domácnosti, členka KSČ.

Bratr: Rudolf Masopust nar. 1935 v Mostě, zaměstnán u fy. SOMET jako nástrojář

sestra: Zdena, Masopustová, narozená 1938 v Mostě, školačka

bratr: Ladislav Masopust narozen 1941 v Mostě, školák

bratr: Danuše Masopustová, narozená 1943 v Mostě, školačka

bratr: Václav Masopust, narozen 1946 v Mostě, školák

vlastnoruční podpis

Další posudky a hodnocení

Oddíl reprezentantů MNO z r. 1955

Pochází z dělnické rodiny. Vyučení je soustružníkem. Má velmi kladný poměr k našemu zřízení. Je politicky průměrně vyspělý, jeho znalosti jsou rovněž jen průměrné. Na politickém školení je snaživý a aktivně se zapojuje do diskuse.

Je třídě uvědomělý. Není politicky organizován. Je členem ČSM pracuje aktivně ve výboru ZO. Stále se snaží o svůj politický růst. Za poslední rok stoupl jeho výkon a patří mezi nejlepší hráče ÚDA.

Ve sportovní přípravě je poctivý a vytrvalý. Je bojovník s pevnou vůlí po dosažení nejlepšího výsledku.

V kolektivu je oblíben pro svoji tichou a skromnou povahu. Je veselý, přímý, ale často podléhá kolektivu. Jeho zdravotní stav je velmi dobrý. Tělesně je zdatný. Je po všech stránkách pomocníkem trenera.

Závěr:

Pro jeho tiché osobní vlastnosti a předpoklady dalšího politického i odborného růstu, doporučuji ponechat ve funkci.

Praha, 20. říjen 1955.

kpt. Kouba Karel

Vojenská tělových. škola

Mir. Tyrše z 12.2.1963.

Jmenovaný se projevuje jako politicky vyspělý soudruh, který po

7.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

2

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY
Generální štáb - Zpravodajská správa

PŘÍSNĚ TAJNÉ

OSOBNÍ SVAZEK

„SLALOMÁŘ“

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Archivní svazek 1

10558

107324

~~300273~~

Evidovaný GŠ/ZS:

46

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

2

Dne 24.května 1968.

Pracovní záznam č.8"SP SLALOMÁŘ"

1. Schůzka s typem byla provedena dne 24.května 1968 v hotelu International v Praze 6. Schůzku řídil s.pplk. Maceška. Cílem schůzky bylo získání typu ke spolupráci, což se plně podařilo. Závazek o spolupráci zatím nebyl typu k podepsání předložen. Bude tak učiněno během spolupráce.
2. Během dalšího jednání byl upřesněn sportovní plán typu pro další období. Situace je v současné době taková, že typ akceptoval nabídku belgického klubu ROYAL SPORTING Bruxelles v Belgii. Podepsaná smlouva hovoří o tom, že typ se po dobu tří let stává hráčem a pomocným trenérem uvedeného klubu. Finanční část smlouvy je pro typu velmi výhodná a navíc bude typ angažován v Belgii jako dopisovatel časopisu ZÁPISNÍK. V Belgii bude typ bydlet společně s manželkou, děti nechá na výchovu u příbuzných v ČSSR. Bude moci však své děti u nás v poměrně výhodných intervalech/za měsíc, či dva/ navštěvovat, což je pro nás pochopitelně v otázkách spojení velmi výhodné. V pondělí, dne 27.května jede společně s manželkou do Belgii, aby se v klubu představil, splnil potřebné hráčské formality a navíc, aby vyřešil i osobní otázky, bydlení, stravování atp. Do Prahy se typ vrátí asi dne 30.května. Po tomto termínu sehraje ještě v barvách DUKLA Praha zápas proti SPORTING Lisabon-Interpohár. V první polovině měsíce července se typ tedy společně s manželkou odsune do Bruxelles. *PRO-MOROKOV mu dáva k dispozici nř. škola -1000 Kč* Proti spolupráci s námi neměl námitky a výhrad, naopak přijal ji odhodlaně. Z jazyků ovládá dobře němčinu, studuje angličtinu a španělštinu. Je přesvědčen, že pro nás úkoly může a bude plnit poctivě a včas. Přistoupil i na požadavek ŘO s. Maceška, aby před odjezdem do Belgie absolvoval několik schůzek s námi. Navrhují, aby předání typu dalšímu orgánu/má o typu zájem/provedl s. Maceška, který se s typem během provedené schůzky dostal do velmi dobrého vztahu.
3. Spojení:
 -na telefonní číslo typu 329-796/9
 -na příští schůzce /po 30.květnu/po návratu typu z Belgie
4. Vydaní během schůzky činilo 48 Kčs.

podplukovník *Franta* Svoboda František

9.

10.

